

Árkiivaššennr. 25/2978

Ášši

028/25

Gos

Sámediggeráđđi – dievasčoahkkinnáššit

Vedlegg

Sámedikki stipeanda alit ohppui - Vuoruheamit áigodahkii 2026-2029

Áššečilgehus

Dán áššis galgá mearriduvvot makkár vuoruheamit galget leat Sámedikki alit oahpahusstipeanddas- ja giellastipeanddas sámediggeáigodaga 2026 – 2029. Dievasčoahkkinn lea diŋgon dán ášši go meannudii ášši SP 034/25 Sámedikki alit oahpu stipeanddaid evalueren.

Ulbmilin lea joatkit ja vejolaččat heivehit ortnegiid vai daid bokte rekrutteret sámegielat fágaolbmuid ja nannet sámi fágabirrasiid.

Sámedikki 2025 bušeahtas leat guokte ortnega alit oahpu stipeanddaide. Vuosttáš ortnet lea studeanttaide geat válljejit alit oahpu sámegielas, ja nubbi ortnet lea studeanttaide geat váldet alit oahpu mánáidgárdeoahpaheaddjin dahje vuodđoskuvlaoahpaheaddjin. Alit oahpu stipeandaortnega ulbmilin lea rekrutteret eanet mánáidgárde- ja vuodđoskuvlaoahpaheddjiid geain lea sámi giella- ja kulturgelbbolašvuohta. Giellastipeandda áigumuš lea oažžut eambo studeanttaid geat váldet alit oahpu sámegielain. Dan guovtti ortnegis leat goappásge sierra njuolggadusat ja eavttut maid Sámediggeráđđi lea bidjan.

Juolludeamit Sámedikki bušeahtain alit oahpu stipeanddaide áigodagas 2017 - 2025:

Tabealla vuolábealde čájeha oppalaš gova das movt juolludeamit leat ovdánan Sámedikki bušeahtas alit oahpu stipeanddaide maŋemus guokte sámediggeáigodaga:

	Stipeanddat alit ohppui - oahpaheaddjioahput	Giellastipeanddat alit ohppui
2017	2 450 000	
2018	2 450 000	0
2021	2 850 000	400 000
2025	4 751 000	1 300 000

Lasáhus alit oahpu stipeandaide 2025 rájes

Sámedikki bušeahtain lea 2013 rájes gitta 2016 rádjái juolluduvvon 2.850.000 ru. alit oahpu stipeanddaide (oahpaheaddjioahpu). 2017 bušeahtas geavahuvvui 400 000 ru juolludusas stipeandaortnega árvvoštallamii.

Nugo tabeallas badjelis go boahhtá ovdán, de lei bušeahhtajagi 2017 ollislaš juolludeapmi stipeanddaide alit ohppui. Stipeandaortnegis ledje vuoruheamit sihke alit oahpuide sámegielain, oahpaheaddjeoahpuide ja buohccedivššárohppui.

Jagi 2017 bušeahtas várrejuvvui 2.450.000 ruvnno stipeandaortengii, ja lea dan dásis leamašan gitta 2022 rádjái, dalle lasihuvvui juolludus 2.850.000 ruvdnui. Jagi 2024 loktejuvvui vel juolludus gitta 3.651.000 ruvdnui. 2025 bušeahtas lasihuvvui juolludus 1,1 miljovnnain, nu ahte ollislaččat lea de várrejuvvon 4.751.000 ruvnno.

Sámediggi lea 2025 reviderejuvvon bušeahtas, áššis 006/25, lasihan juolludeami stipeanddaide alit ohppui nannen dihtii rekrutterema sámegielat oahpaheaddjioahpuide ja oahpaheaddjeoahpuide main lea sámegiella fágasuorggis.

Stipeanddat leat loktejuvvon 45.000 ruvdnui lohkanbajis ollesáigge studeanttaide geat leat sámegielat mánáidgárde- dahje vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpus, ja oahpaheaddje- ja lektoroahpus mas lea sámegiella fágasuorggis. Studeanttat geat váldet dáid oahpuid oasseáiggis, ja leat gaskal 15 gitta 29 oahppočuoggá, ožžot 18 000 ruvnno lohkanbajis. Sii geat váldet gaskal 10 ja 14 oahppočuoggá ožžot 9 000 ruvnno lohkanbajis.

Studeanttat geat váldet dábálaš oahpaheaddjeoahpu mas ii leat sámegiella fágasuorggis, muhto geain lea duodaštuvvon sámegielgelbbolašvuohta joatkkaskuvládásis, ožžot 10.000 ruvnno lohkanbajis.

Giellastipeanda juolluduvvo studeanttaide, geat lohket lullisámegiella, julevsámegiella, nuortalašgiella Oulu universitehtas, ja márkosámi guovllu studeanttaide geat lohket sámegiella. Jagi 2021 várrejuvvui 400.000 ruvnno dán ulbmili.

Sámediggi lea 2025 reviderejuvvon bušeahtas, áššis 006/25, lasihan juolludeami giellastipeanddaide alit ohppui 900.000 ruvnnuin, lasáhus lea 400.000 ruvnnos gitta 1.300.000 ruvdnui.

Bajilgovva mearriduvvon vuoruhemiid badjel áigodagas 2017 -2025

Tabealla čájeha vuoruhemiid mat leat mearriduvvon Sámedikki dievasčoahkkimis 2017:s sámediggeáigodahkii 2018-2021 ja 2021:s sámediggeáigodahkii 2022-2025:

SP 027/17 mearrádus vuoruhemiid birra 2018 - 2021	SP 030/21 mearrádus vuoruhemiid birra 2022- 2025
1.Mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu 2.Vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu master 1-7 og 5-10, main sámegiella lea fágasuorggis	Vuoruheapmi 1: · Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu · Dábálaš mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu mas lea sámi profiila · Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 1-7 og 5-10 · Dábálaš vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 1-7 mas lea sámegiella fágasuorggis, mii addá oahpahangelbbolašvuođa sámegielas vuosttaš- dahje nubbingiellan, unnimusat 30 dahje 60 oahppočuoggá · Dábálaš vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5-10 mas lea sámegiella fágasuorggis, mii addá oahpahangelbbolašvuođa sámegielas vuosttašgiellan, unnimusat 60 oahppočuoggá · Dábálaš vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 1-7 og 5-10 mas lea sámegiella fágasuorggis, mii addá oahpahangelbbolašvuođa sámegielas nubbingiellan, unnimusat 60 oahppočuoggá
3.Eará oahpaheaddjeoahput (PPO jna.)	Vuoruheapmi 2: · Dábálaš mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu studeanttaide geain lea oppalašárvosátni/eksámen

	sámegiela vuosttaš- dahje nubbingiellan joatkkaoahpahusas dahje sullásaš dásis · Lektoroahppu 8-13 geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegiela vuosttašgiellan joatkkaoahpahusas dahje vástideaddji dásis · fágaoahpaheaddjeoahput studeanttaide,geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegiela vuosttašgiellan joatkkaoahpahusas dahje vástideaddji dásis · Praktihkalaš - pedagogalaš oahput studeanttaide geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegiela vuosttašgiellan joatkkaoahpahusas dahje sullásaš dásis
Stipeandoahcci galgá duođaštit ahte lea čađahan eksámena dahje lea árvosátni sámegiela vuosttaš dahje nubbingiellan joatkkaoahpahusas, dahje sullásaš dásis	
Stipeanddaid sturrodaga ja eará eavttuid mearrida Sámediggeráddi stipeandaortnega njuolggadusain.	Stipeanddaid sturrodaga ja eará eavttuid mearrida Sámediggeráddi stipeandaortnega njuolggadusain.

Vuoruheamit giellastipeanddaide alit ohppui

Giellastipeanda juolluduvvo studeanttaide geat lohket sámegiela. Giellastipeanda alit ohppui ášahuvvui sierra ortnegin 2019:s.

Vuoruheamit sámediggeáigodaga 2018 - 2021:

Alit oahppu lillisáme- ja julevsámegiela, ja sámegieloahpahussii Márkosámi guovllu studeanttaide

Vuoruheamit sámediggeáigodaga 2022-2025:

Bušeahhtajahkái 2022 ja 2023:

- Alit oahppu lullisámegiela ja julevsámegiela
- Alit oahppu sámegiela Márkosámi guovllu studeanttaide

Bušeahhtajahkái 2024 ja 2025:

- Alit oahppu lullisámegiela ja julevsámegiela
- Alit oahppu nuortalašgiela Oulu universitehtas
- Alit oahppu sámegiela Márkosámi guovllu studeanttaide

Gelbbolašvuodakriisa sámi giela ja kultuvrras – dárbu ulbmillaš áŋgiruššamii ja rekrutteremii

Giellalávdegoddi deattuha NOU 2016:18 Hjertespråket/ Váibmogiella čielggadeamis ahte lea dárbu eanet giellageavaheddjiide sihkkarastin dihtii ahte sámegiela seilot. Lávdegoddi čujuha maiddá váilevaš sámegiela gelbbolašvuhtii almmolaš bálvalusain. Viidáseappot deattuhuvvo mánáid giellaoahppan guovddáš fáktorin sámegiela ealáskahttimii, ja lasihuvvon sámegiela geavaheapmi mánáidgárddiin ja skuvllain deattuhuvvo deháleamos doaibmabijuid gaskkas. Dát perspektiivvat čájehit ahte ulbmillaš áŋgiruššan sámi gelbbolašvuhtii lea mearrideaddjin sihkkarastit giela ceavzilvuoda ja doaimma servodagas.

Stuoradiggediedáhus 13 (2022–2023) Sámi giella, kultuvra ja servodat – gelbbolašvuohta ja rekrutteren mánáidgárddis, vuoddoahpahusas ja alit oahpus daddjo ahte lea duođalaš gelbbolašvuodakriisa sámi giela ja kultuvrras. Kriisa dovdomearka lea ahte váilot oahpaheaddjit ja fágaoahppu geain lea sámi giella- ja kulturgelbbolašvuohta. Diedáhus deattuhuvvo ahte lea dárbu ollislaš ja guhkesáiggi áŋgiruššamii nannet rekrutterema, ovdánahttit sámi fágabirraiid ja sihkkarastit ceavzilis karriearageinnuid olbmuid geain lea sámi giella- ja kulturgelbbolašvuohta.

Sámedikki alit oahpu stipeandaortnega árvvoštallama gávdnosat ja ávžžuhusat

Visjona AS čadahii 2025 gidá árvvoštallama Sámedikki stipeandaortnegiin alit ohppui (gč. mielddus). Sámedikki dievasčoahkkin lea áššis 034/25 meannudan Sámedikki čuovvoleami dán árvvoštallamii. Sámedikki dievasčoahkkin oaivvilda ahte stipeandaortnegiin oážžut eanet sámegiela fágabargiid. Sii oaivvildit maid ahte ortnet berre ovdánahttojuvvot nu ahte dustet boahteáiggi dárbbuid ja nannet sámi giella- ja kulturgelbbolašvuoda mánngga servodatsuorggis. Earret eará mearriduvvui ahte Sámediggi áigu bargat dan ala ahte joatkit dálá vuoruhemiid stipeandaortnegis, erenoamážit deattuhit oahpahusa nugo oahpaheaddjeoahpu, mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu ja giellaoahpu. Mearriduvvui maidáa ahte árvvoštallat viiddidit vuoruhemiid nu ahte fáttmasta odđa oahpuid nugo buohccedivššároahpu, dulkaoahpu, logopedaoahpu ja davvisámegielloahpu, vai sáhtá gokčat sámegiela fágabargiid dárbbu mánngga servodatsuorggis.

Árvvoštallan čájeha ahte Sámedikki alit oahpu stipeandaortnegis lea alla mihttomeari olaheapmi ja das lea buorre váikkuhus. 84% leat, dahje leat leamaš, barggus oahpposuorggis masa ožžo stipeandda. 90% sis geat leat ožžon stipeandda geavahit sámegiela barggus. Ollugiidda lea stipeanda leamaš dehálaš ágga válljet oahpu, muhto hárve áidna ágga – dat lea vuosttažettiin doaibman dego nanu movttiidahttifáktor. 32% lohket ahte stipeanddas lei mearkkašupmi og válljeje oahpu, ja 19% livčče válljen eará oahpu jus ii livčče stipeandaortnet.

Okta mánngga árvvoštallama gávdnosiin čájeha ahte oallugat háliidit doalahit dálá ortnega ja daid vuoruhemiid. 14% sávvat ahte eanet oahpahussuorggit vuoruhuvvojit lassin otná vuoruhemiide. Iskkadeapmi čájeha ahte stipeandaortnet berre maid guoskat buohccedivššárohppui (88%), sámi masteroahpuide (73%), ja dulkaohppui (79%). Eará oahput mat maid namuhuvvojit leat sosialafátag, politiija ja medisiidna.

Iskkadeapmi mii čadahuvvui joatkkaskuvllain čájeha ahte stipeandaortnet sáhtá váikkuhit 14-25% ohppiin go galget válljet makkár oahpu váldet. Vástideddjiin (joatkkaskuvlaohppiin) lea stuorámus beroštumi buohccedivššárohppui, ja unnimus beroštupmi mánáidgárdeoahpaheaddjeohppui, mii lea okta dain oahpuin maidda odne sáhtá oážžut stipeandda.

Árvvoštallan

Sámi servodagas lea duodalaš gelbbolašvuodakriisa. Lea stuorra dárbu fagaolbmuid geain lea sámi giella- ja kulturgelbbolašvuodta mánngga servodatsuorggis. Earenoamážit váilot oahpahas- ja dearvvašvuodasuorggis sámegiela fágabargit.

Sámedikki alit oahpu stipeandaortnegiid árvvoštallan (Visjona, 2025) čájeha ahte stipeandaortnegis lea alla mihttomeari olaheapmi, ja das lea buorre váikkuhus rekrutteret eanet sámegiela fagaolbmuid. Árvvoštallan čájeha maid ahte ortnet berre viidásit ovdanattojuvvot vai dat duste boahteáiggi dárbbuid ja nanne sámi giella- ja kulturgelbbolašvuoda eanet servodatsurggiin. Ortnega viiddideapmi sáhtáii nannet sámi fágabirrasiid ja sihkkarastit dárbbalaš gelbbolašvuoda dehálaš servodatsurggiin.

Gelbbolašvuodakriissa geažil berrejit Sámedikki stipeandaortnegat – erenoamážit giellaoahpuin ja oahpaheaddjeoahpuin – leat strategalaš doaibmabidjun lasihan dihte sámegiela fagaolbmuid logu ja nannet sámi fágaservodagaid. Buot sámegiela fertejit vuoruhuvvot dán ángiruššamis, vai sihkkarastit doarvái rekrutterema giellaohppui ja doalahit nana fágaservodaga mii sáhtá veahkkin doarjut ja loktet daid eará sámegiela. Sámedikki giellastipeanda berre danne viiddiduvvot nu ahte fáttmasta maidáa davvisámegiela viidábut lassin juo vuoruhuvvon gielaide, vai šattašii eanet ollislaš gielalaš gelbbolašvuoda sámi servodagas.

Joatkit dálá stipeandaortnega vuoruhemiiguin

Sámedikki alit oahpu stipeandaortnet vuoruha oahpaheaddjeoahpuid ja giellaoahpuid, ja lea guovddáš reaidun go galgá dustet sámi gelbbolašvuodaroasu. Earenoamážit váilot oahpaheaddjit geain lea sámi giella- ja kulturgelbbolašvuodta.

Mánočalbmi-julgaštusa ulbmiliid mielde galgá Sámediggi bargat dan ovdii ahte sihkkarastit doarvái sámegiela oahpaheddjiid ja mánáidgárdeoahpaheddjiid, ja buorebut láhčit sin bargoárgabeaivvi ja -eavttuid. Dálá

stipeandavuoruhemiid joatkka lea danne Lea dárbblaš ja strategalaš doaibma joatkit otná stipeandavuoruhemiiguin nannendihte sámi giela, kultuvrra ja servodateallima, ja sihkkarastit dásseárvosaš fálddagaid mánáidgárddiin ja skuvllain miehtá Sámi.

Stipeandaortnega árvvoštallan (Visjona, 2025) čájeha čielgasit ahte dálá vuoruhemiin lea alla mihttomeari ollašuhttin: eanaš ovddeš stipeandaoažžuin geavahit sáme giela iežaset barggus, ja mánggas lohket stipeandda dehálaš movttiidahttin fáktorin go galget válljet oahpposuorggi.

Ortnet lea dehálaš divvundoaibmabidju Duohtavuoda- ja seanadankommišuvnna raportta geahčastagas, mii dokumentere mo dáruiduhttinpolitihkka daguhii ahte mánggat buolvvat masse iežaset giella- ja kulturgelbbolašvuoda. Go doarju studeanttaid sáme giela oahpaheaddjioahpus ja giellaoahpus, de lea Sámediggi veahkkinn njulgeme historjjálaš vealaheami ja bidjame vuodu boahhtevaš buolvvaid fágaoibmuid geat fievrredit sámi giela ja kultuvrra viidáset.

Sámedikki alit oahpu stipeandda dálá vuoruheami leat oavvilduvvon studeanttaide oahpaheaddjeoahpuin ja giellaoahpuin, ja leat bures vuodduvvon Sámedikki mihttomearái ahte nannet sámi giela, kultuvrra ja servodateallima. Dát vuoruheami vástida hástalusaid maid sihkke stuoradiggediđáhus 13 (2022–2023) ja NOU 2016:18 Váibmogiella čujuhit – namalassii váilevaš oahpaheaddjit ja fágaoibmot geain lea sámi giella- ja kulturgelbbolašvuota. Oahpaheaddjit ja mánáidgárdeoahpaheaddjit leat guovddáš olbmot giellaovddideamis, ja sis lea mearrideaddji rolla sihkkarastit mánáid vuoigatvuoda oahpahussii sáme giela ja sáme giellii. Go doarju studeanttaid geat válljejit sáme giela oahpaheaddjeoahpuin ja giellafágaid, de stipeandaortnet váikkuha njuolga gelbbolašvuodavuodu huksemii, mii lea dárbblaš sámi servodaga gelbbolašvuodakriisa vuostálastit.

Dálá vuoruheami alit oahpu stipeanddaide ja giellastipeanddaide lea stuoramus váikkuhus dasa ahte deavdit dárbbuid sámi giellagelbbolašvuotii. Daiguin vuoruhemiiguin ferte joatkit ulbmillaččat ja doaibmi reaidun Sámedikki oppalaš barggus giela ja oahpahusa ektui.

Lasihit vuoruhemiid

Mánočalbmi-julgaštas deattuhuvvo ahte Sámediggi áigu bargat dan ovdii ahte háhkat eanet fágaoibmuid geain lea sámi giella- ja kulturipmárdus dearvvašvuodas, buresbirgejumis ja fuolahusas. Dát leat suorggit gos lea váilevaš sáme giela gelbbolašvuota buktá váikkuhusaid bálvalusaid kvalitehtii ja álbmoga luohttámušii dearvvašvuodavuodahkii. Giella ii leat dušše gulahallanreaidun, muhto vuodolaš eaktun fállat dásseárvosaš bálvalusaid ja deaivvadit olbmiguin geain lea kultuvrralaš dorvvolašvuota.

Sámedikki diedáhusas alit oahpu ja dutkama birra - 2016 diedáhusa ođasmahttin 2022 - čujuhuvvo ahte lea dárbu geavahit ekonomalaš doaibmabijuid nugo stipeandaortnegiid, vai nannet rekrutterema oahppoprográmmaide mat leat earenoamáš dehálaččat sámi servodahkii. Diedáhusas deattuhuvvo man dehálaš lea vuoruhit oahpposurggiid gos váilu sámi gelbbolašvuota, earret eará sáme giellafágas, oahpaheaddjeoahpus, dearvvašvuoda- ja sosiálfágain, láhka ja boazodollui laktáseaddji fágain.

Sámedikki Giellaloktenstrategiija čuoovvleamis, lea Sámediggi ráhkadan rekrutterenstrategiija - Mo sihkkarastit eanet sáme giela fágabargiid doppe gos dárbbášuvvojit? (PwC, 2021). Raporta sámi fágabargiid rekrutterema birra čájeha čielgasit ahte leat stuora hástalusat rekrutteret sáme giela bargiid, erenoamážit olbmuid geat hálldašit lulli-, julev- dahje davvisáme giela. Dát guoská sihke priváhta ja almmolaš suorgái, ja hástalusat dovdojit erenoamážit oahpahus ja dearvvašvuodasuorggis. Raportta dáláiggeanalysa čájeha ahte dáruiduhttin ain čuoahcá, ja lea hástaleaddji gávdnat sáme giela fágabargiid. Dát buktá fas čielga váikkuhusaid kvalitehtii ja bálvalusfálaldahkii. Lea maid sámi duođastuvvon ahte sáme giela fágaoibmuid rekrutterenproseassat dávjá leat gáibideaddjit ja guhkit. Vai dáid hástalusaid dustet de lea dárbu ulbmillaš doaibmabijuid mat movttiidahttet oahpuin váldit ja sáme giela geavahit bargoeallimis. Ekonomalaš movttiidahttin, nugo stipeandaortnegat mat leat oavvilduvvon studeanttaide geat čađahit oahpu vuoruhuvvon surggiid siskkobealde gos dárbu sáme giela giellii lea stuoramus, leat guovddáš reaidun dán barggus.

Divodan- ja soabadanvuolggasajis, nu movt Duohtavuoda- ja seanadankommišuvnna raporttas boahá ovdan, leat oahpahus ja giellagelbbolašvuohta leat váikkuheadđi suorggit gos dáruiduhttinpolitihka váikkuhusaid sáhtá njulget. Sámegiela seailluheapmi ja ealáskahttin gáibida fágaolbmuid geain lea nana giella- ja kultuvraipmárdus buot servodatsurggiin – ii dušše oahpahussuorggis, muhto maiddá dearvvašvuoda- ja čálgbálvalusain. Doarjut studeanttaid geat vqldet oahpu ámmáhiidda gos deaivvadit mánáiguin, nuoraiguin ja boarrásiiguin iešguđet eallindásiin, dat lea mielde sihkkarastimin ahte sámi giella ja kultuvra šaddá lunddolaš oassin bálvalusfálaldagas ja servodateallimis. Sámegielgelbbolašvuohta ii leat danin dušše oahpahussii čadnon - dat lea vuđolaš eaktun dasa ahte sáhttit fállat dásseárvosaš almmolaš bálvalusaid, nannet servodatlaš oassálastima ja divvut historjjálaš vealaheami. Dan vuodul leat Sámedikki stipeandaortnegat deatalaččat ja leat konkrehta gaskaoapmin sihkkarastit ahte ođđa buolvvaid fágaolbmotožžot sihke giella- ja profešuvdnagelbbolašvuoda, nu ahte sii sáhttet deavdit rollaid skuvllain, mánáidgárddiin ja almmolaš suorggis mat fievrredit sámi giela ja kultuvrra boahhteáigái.

Sámedikki strategiija ja ángiruššamiid vuodul alit ohppui rekrutterema olis, árvvoštallojuvvo heivvolažžan viiddidit stipeandaortnega nu ahte dat maiddá fátmasta sámi buohccidivššároahpu, dulkaoahpu ja davvisámegiela masteroahpu studeanttaide geain lea sámegiella vuosttašgiellan. Dákkár viiddideapmi váikkuha ahte rekrutteren lassána ja nanne sámi gelbbolašvuoda miehtá servodatsurggiin, ja álkida gávdnat sámegielat fágabargiide dearvvašvuoda- ja čálgbálvalusaide.

Ekonomalaš váikkuhusat ortnega vuoruhemiid lasiheamis

Stipeandaortnega vuoruhemiid viiddideapmi ođđa oahpposurggiide, nu go sámi buohccidivššároahpuide, dulkaohppui ja davvisámegiela masterohppui, mielddisbuktá ahte golut lassánit ja lassi goluid hálldahuslaš čuovvoleapmái. Sihkkarastin dihtii ceavzilis ollašuhttima ferte dárkilit árvvoštallat ekonomalaš váikkuhusaid, erenoamážit stipeandameriid ektui, vejolaš ohcciid logu ektui ja ortnega hálldašeami kapasitehta ektui. Vuoruhemiid lasiheapmi berre danin dáhphávvat dadistaga ja realisttalaš ekonomalaš rájiid siskkobealde, nu ahte ruđaiguin ain oláhit mihttomeari alla dásis.

Stipeandamearit ja bušeahttadárbbut sámi buohccidivššárohppui

Doarjundihte rekrutterema sámi buohccidivššárohppui evttohuvvo ahte studeanttat dán oahpus váldojuvvojit mielde Sámedikki alit oahpu stipeandaortnegii Sámedikki áigodaga 2026–2029. Stipeanda veahkeha nannet rekrutterema sámegielat buohccidivššáriid ja sihkkarastit giella- ja kulturgelbbolašvuoda dearvvašvuodabálvalusain, Mánočalbmi julggaštusa mihttomeriid mielde.

Evttohuvvojit čuovvovaš mearit:

- 25.000 ruvnno lohkanbajis ollesáiggestudeanttaide (30 oahppočuoggá).
- 10.000 ruvnno lohkanbajis oasseáiggestudeanttaide (15–29 oahppočuoggá).
- 5000 ruvnno lohkanbajis studeanttaide geain lea unniduvvon oahppoovdáneapmi (10–14 oahppočuoggá).
- 5000 ru juohke lohkanbaji studeanttaide geat leat dábálaš buohccedivššároahpus, geain lea duodaštuvvon ahte lea sámegiella vuosttašgiellan joatkkaoahpahusas.

Stipeanda juolluduvvo studeanttaide geat leat álbmotregistrerejuvvon Norggas ja leat studeren allaskuvllain dahje universitehtain Norggas. UiT:s besse vihtta studeantta sisa sámi buohccedivššárohppui giđđat 2025, ja vihtta studeantta gerge oahpuin 2024:s. Go lea stabiila sisaváldin sullii vihtta studeantta juohke joavkkus, de ollislaš golut olles haddái šaddet sullii 125 000 ruvnno juohke lohkanbajis, dahje sullii 250 000 ruvnno juohke jagi. Muhto vásáhusat leat čájehan ahte universitehtat ja allaskuvllat eai doala statistihka sámi ohcciid badjel dábálaš buohccedivššároahpus, mii dagaha ahte lea hástaleaddji oazžut oppalašgova duohta dárbbus.

Evttohus addá deatalaš movttiidahttima sámegielat studeanttaide válljet sámi buohccidivššároahpu ja lea veahhkin nannet dearvvašvuodabargiid rekrutterema geain lea sámi giella- ja kulturgelbbolašvuohta miehtá Sámi.

Stipeandamearit ja bušeahttadárbbut sámi dulkaohppui

Sámi allaskuvla álggahiidulkaoahpu 2025čavčča ja lea ásahuvvon oasseáigeoahppun mii čadahuvvo ovttá skuvlajagis, ja mas leat 30 oahppočuoggá. Oahppu lea deatalaš doaibmabidju sihkkarastindihte gelbbolaš dulkaid sámegiela ja sámegielaide, mii lea Sámedikki mihttomeari vuodul ahte nannet sámegiela geavaheami almmolaš hálddašeamis, dearvvašvuodasuorggis ja riektevuogádagas. Go galgá doarjut rekrutterema ohppui ja sihkkarastit oahpu čadaheami, de evttohuvvo ahte studeanttat váldojuvvojit mielde Sámedikki alit oahpu.stipeandaortnegii.

Evttohuvvojit čuvvovaš mearit:

- 15.000 ruvnnu juohke lohkanbajis go unnimusat 30 oahppočuoggá
- 10.000 ruvnnu lohkanbajis go gaskal 15 ja 29 oahppočuoggá
- 5 000 ruvnnu lohkanbajis go gaskal 10 ja 14 oahppočuoggá

Stipeanda juolluduvvo studeanttaide geat leat álbmotregistrerejuvvon Norggas ja geat sáhttet duodaštit ahte lea sadii sámi dulkaoahpus.

Dulkaoahppu lea ođas, ja vuosttaš studeantajoavkkus leat sullii 12 studeantta. Go oasseáiggestudeanttaide lea 10 000 ruvnnu stipeandamearri lohkanbajis, de šaddet ollislaš golut vuosttaš jagi sullii 240 000 ruvnnu jahkái. Jus studeanttaid sisaváldin lassána 15 oahppái čuovvovaš guokte jagi, de šaddet jahkásaš golut sullii 300 000 ruvnnu jahkái. Dán dási lea vejolaš hálddašit go dađistaga laktá ortnegii.

Stipeandamearit ja bušeahtadárbbut davvisámegiela masterohppui

Nannen dihtii rekrutterema sámegielohppui alit oahpu dásis ja ovddidit fágabirrasiid sámegiela siskkobealde, de evttohuvvo ahte mastergrádaoahppu davvisámegiela vuosttašgiellan laktasuvvo Sámedikki alit oahpu giellastipeandaortnega vuoruhemiide. Mastergrádaoahppu lea guovddáš oassi sámegiela akademalaš infrastruktuur, ja lea mielde oahpaheamen fagaolbmuid geat máhttet oahpahit ja dutkat sámegillii ja gaskkustit sámegielain.

Evttohuvvo ahte stipeanda juolluduvvo seammá meriid vuodul go Sámedikki giellastideanda alit ohppui.

- 15.000 ruvnnu juohke lohkanbajis unnimusat 30 oahppočuoggá
- 10.000 ruvnnu lohkanbajis gaskal 15 ja 29 oahppočuoggá
- 5000 ruvnnu lohkanbajis gaskal 10 ja 14 oahppočuoggá

Go lea vuorddehatti ahte leatgaskal vihtta ja guoktenuppelohkái studeantta geat besset ohppui jahkásaččat, de šaddet golut olles stipeandameari ektui gaskal 150 000 ja 360 000 ruvnnu jahkái, dan vuodul man galle stipeandaoažžu leat ja makkár oahpu ovdáneapmi lea. Jus leat logi ollesáigge studeantta de addá dat jahkásaš goluid mat leat 300 000 ruvnnu. Dát meroštallan lea dahkkon vásáhusloguid vuodul mat leat allaskuvllain ja universitehtain mat fáallet masteroahpu davvisámegiela.

Bušeahtadárbu oktiibuot stipeandaortnegiidda 2026:as

Evttohuvvo joatkit dálá bušeahtajuolludemiid Samedikki stipeandaortnegiidda 2026:s, jahkásaččat 4.751.000 ruvnnu oahpaheadjeoauide ja 1.300.000 ruvnnu jahkásaččat giellastipeanddaide alit ohppui, nugo 2025 bušeahtas lea mearriduvvon.

Dasa lassin láchčojuvvo stipeandaortnega vuoruhemiid viiddidit vai fáttmasta eanet oahpposurggiid main lea sámi giella- ja kulturguoskevaš relevánsa.

Ođđa 2026 bušeahtadárbu sisttisdoallá ee.

- 250.000 ru jahkái stipeanddaide sámi buohccedivššárohppui
- 240 000 ruvnnu jahkái stipeanddaide dulkaoahpu várás
- 300.000 ru jahkái davvisámegiela masteroahpu stipeanddaide

Oktiibuot lea evttohuvvon ođđa bušeahtadárbu 790.000 ruvnnu. Dát ruđat bohtet nannet rekrutterema oahpuide mat lea dehálaččatsámi giellageavaheapmái ja kulturipmárdussii servodatrásttildeaddji surggiin.

Sámediggeráđi mearrádusárvalus

Stipeanda alit ohppui:

Vuoruheamit 1:

Oahpaheaddjioahput:

- Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu
- Dábálaš mánáidgárdeoahpaheaddjeohppu mas lea sámi profiila.
- Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohppu 1-7 ja 5-10.
- Dábálaš vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohppu 1-7 mas lea sámegiella fágasuorggis, mii addá oahpahusgelbbolašvuoda sámegielas vuosttašgiellan, unnimusat 30 oahppočuoggá.
- Dábálaš vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohppu 5-10 mas lea sámegiella fágasuorggis ja mii addá oahpahusgelbbolašvuoda sámegielas vuosttašgiellan, unnimusat 60 oahppočuoggá.
- Dábálaš vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohput 1-7 ja 5-10 main lea sámegiella fágasuorggis mii addá oahpahusgelbbolašvuoda sámegielas nubbingiellan, unnimusat 60 oahppočuoggá.
- Lektoroahppu 8-13 daidda studeanttaide geain lea sámegiella fágasuorggis mii addá oahpahusgelbbolašvuoda sámegielas vuosttašgiellan, unnimusat 60 oahppočuoggá.

Buohccidivššároahput:

- Sámi buohccidivššároahppu

Vuoruheamit 2:

Oahpaheaddjioahput:

- Dábálaš mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu studeanttaide geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegielas vuosttaš- dahje nubbingiellan joatkkaskuvlladásis dahje sullasaš dásis.
- Lektoroahppu 8-13 studeanttaide geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegielas vuosttašgiellan joatkkaskuvlladásis dahje sullasaš dásis.
- Fágaoahpaheaddjeohput studeanttaide, geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegielas vuosttašgiellan joatkkaskuvlladásis dahje sullasaš dásis.
- Praktihkalaš- pedagogalaš oahput studeanttaide geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegielas vuosttašgiellan joatkkaskuvlladásis dahje sullasaš dásis.

Buohccidivššároahput:

- Dábálaš buohccidivššároahput studeanttaide geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegielas vuosttašgiellan joatkkaskuvlladásis dahje sullasaš dásis.

Giellastipeanda:

Giellastipeanddaid vuoruheamit:

- Alit oahppu gielain lullisámegiella ja julevsámegiella
- Nuortalašgiela alit oahppu Oulu universitehtas
- Alitoahppu sámegiela márkosámi guovllu studeanttaide.
- Masteroahppu davvisámegiela
- Sámi dulkaoahppu

Stipeanddaid sturrodaga ja eará eavttuid mearrida Sámediggeráđdi sierra njuolggadusain ortnegiid várás.

Sámediggeráđdi – dievasčoahkkináššit _028/25

Sámediggeráđi mearrádusárvalus

Stipeanda alit ohppui:

Vuoruheamit 1:

Oahpaheaddjioahput:

- Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu
- Dábálaš mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu mas lea sámi profiila.
- Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu 1-7 ja 5-10.
- Dábálaš vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu 1-7 mas lea sámegiella fágasuorggis, mii addá oahpahusgelbbolašvuoda sámegiela vuosttašgiellan, unnimusat 30 oahppočuoggá.
- Dábálaš vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu 5-10 mas lea sámegiella fágasuorggis ja mii addá oahpahusgelbbolašvuoda sámegiela vuosttašgiellan, unnimusat 60 oahppočuoggá.
- Dábálaš vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahput 1-7 ja 5-10 main lea sámegiella fágasuorggis mii addá oahpahusgelbbolašvuoda sámegiela nubbingiellan, unnimusat 60 oahppočuoggá.
- Lektoroahppu 8-13 daidda studeanttaide geain lea sámegiella fágasuorggis mii addá oahpahusgelbbolašvuoda sámegiela vuosttašgiellan, unnimusat 60 oahppočuoggá.

Buohccidivššároahput:

- Sámi buohccidivššároahppu

Vuoruheamit 2:

Oahpaheaddjioahput:

- Dábálaš mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu studeanttaide geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegiela vuosttaš- dahje nubbingiellan joatkkaskuvlladásis dahje sullasaš dásis.

- Lektoroahppu 8-13 studeanttaide geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegiela vuosttašgiellan joatkkaskuvlladásis dahje sullasaš dásis.
- Fágaoahpaheaddjeoahput studeanttaide, geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegiela vuosttašgiellan joatkkaskuvlladásis dahje sullasaš dásis.
- Praktihkalaš- pedagogalaš oahput studeanttaide geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegiela vuosttašgiellan joatkkaskuvlladásis dahje sullasaš dásis.

Buohccidivššároahput:

- Dábálaš buohccidivššároahput studeanttaide geain lea oppalašárvosátni/eksámen sámegiela vuosttašgiellan joatkkaskuvlladásis dahje sullasaš dásis.

Giellastipeanda:

Giellastipeandaid vuoruheamit:

- Alit oahppu gielain lullisámegiella ja julevsámegiella
- Nuortalašgiela alit oahppu Oulu universitehtas
- Alitoahppu sámegiela márkosámi guovllu studeanttaide.
- Masteroahppu davvisámegiela
- Sámi dulkaoahppu

Stipeandaid sturrodaga ja eará eavttuid mearrida Sámediggeráđđi sierra njuolggadusain ortnegiid várás.